

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Tdo/47/2020
Identifikačné číslo spisu: 4418010434
Dátum vydania rozhodnutia: 28.07.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Bargel
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:4418010434.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a členov senátu JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Martiny Zeleňakovej, na neverejnom zasadnutí s verejným vyhlásením rozsudku konanom 28. júla 2021 v Bratislave, v trestnej veci obvinenej PhDr. J. O. pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b), písm. j) Trestného zákona, o dovolaní obvinenej PhDr. J. O., proti rozsudku Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 1To/102/2019, zo 4. februára, takto

rozhodol:

I. Podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, rozsudkom Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 1To/102/2020 zo 4. februára 2020
b o l p o r u š e n ý z á k o n

v ustanovení § 309 ods. 1 Trestného poriadku, § 311 ods. 1 Trestného poriadku, § 317 ods. 1 Trestného poriadku, § 322 ods. 3 Trestného poriadku, § 163 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku a § 168 ods. 1 Trestného poriadku v neprospech obvinenej PhDr. J. O..

Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušuje rozsudok Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 1To/102/2020 zo 4. februára 2020 v časti týkajúcej sa obvinenej PhDr. J. O..

Zrušujú sa aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku Krajského súdu v Nitre prikazuje, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

II. Podľa § 380 ods. 2 Trestného poriadku neberie do väzby obvinenú PhDr. J. O., nar. XX. T. XXXX v B. Z., trvale bytom v B. Z., L. I.. XX, t. č. v ÚVTOS Sučany .

Odôvodnenie

Okresný súd Nové Zámky rozsudkom, sp. zn. 4T/52/2018, z 11. septembra 2019, uznal obvineného O. X. a obvinenú PhDr. J. O. v bode 2/ za vinných zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b), písm. j) Trestného zákona spáchaného sčasti spolupáchatelstvom podľa § 20 Trestného zákona a sčasti samotným konaním na tom skutkovom základe, že

- minimálne v období od konca roku 2015 až do 3. júna 2017 si obaja opakovane v rôznych množstvách zadovážovali od bližšie nestotožnených osôb metamfetamín a obvinený O. X. aj vysušené časti rastlín konope (marihuany) a z ktorých látok obvinený O. X. asť použil pre vlastnú potrebu a zvyšnú časť následne obaja spoločne predávali v meste Nové Zámky, ako aj na iných miestach v okrese Nové Zámky a jeho okolí, kde v uvedenom období obvinení O. X. a PhDr. J. O. spoločne predali, resp. poskytli metamfetamín minimálne O. L., nar. XX. T. XXXX, T. L., nar. XX. B. XXXX, O. R., nar. XX. K. XXXX a N. K., nar. XX. Y. XXXX a obvinená PhDr. J. O. sama predala, resp. poskytla metamfetamín aj O. P., nar. X. U. XXXX, Y. U., nar. X. B. XXXX, J. I., nar. XX. K. XXXX, O. N., nar. XX. C. XXXX, J. X., nar. X. K. XXXX a obvinenému G. L., nar. X. Y. XXXX a obvinený O. X. sám predal, resp. poskytol metamfetamín minimálne aj T. R., nar. XX. H. XXXX a konope O. R., nar. XX. K. XXXX, pričom počas domovej prehliadky vykonanej 3. júna 2017 v mieste ich spoločného bydliska v rodinnom dome na ulici L. I. XX v meste B. Z., bola príslušníkmi národnej kriminálnej agentúry Prezídia PZ nájdená a zaistená ako stopa č. 13 zatavená plastová striekačka obsahujúca kryštalický materiál s hmotnosťou 25 mg a s priemernou koncentráciou metamfetamínu 54,1 % hmotnostných, pričom zaistené množstvo metamfetamínu je možné považovať za jednu jednotlivú dávku drogy s hodnotou na čiernom trhu najmenej 1,25 €, pričom v zmysle zákona č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch je metamfetamín zaradený do II. skupiny psychotropných látok, rastliny rodu Cannabis (konopa) do I. skupiny omamných látok a THC ako účinná látka konope do II. skupiny psychotropných látok a obvinení L. J. O. a O. X. nemali povolenie na zaobchádzanie s omamnými a psychotropnými látkami v zmysle § 4 citovaného zákona.

Za to uložil súd prvého stupňa obvinenej PhDr. J. O. podľa § 172 ods. 2 Trestného zákona s poukazom na § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona, § 36 písm. j) Trestného zákona, § 39 ods. 1, ods. 3 písm. c) Trestného zákona, trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov a 6 (šesť) mesiacov.

Podľa § 48 ods. 4 Trestného zákona zaradil obvinenú PhDr. J. O. na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 76 ods. 1 Trestného zákona s poukazom na § 78 ods. 1 Trestného zákona uložil súd prvého stupňa obvinenej PhDr. J. O. ochranný dohľad vo výmere 2 (dva) roky.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a) Trestného zákona súd prvého stupňa uložil obvinenej PhDr. J. O. trest prepadnutia vecí:

- digitálna váha značky X. č. XXX.XXmi ks 36,
- MT MI bielej farby, SIM karta C.. XXXXXXXXXXXXXXX,
- MT zn. U., IMEI: XXXXXX/XX/XXXXXX/X, karta SIM C.. XXXXXXXXXXXXXXX,
- červená krabica s obsahom neznámych kapsulí,
- zadymený alobal,
- plastová trubička žltej farby,

ktoré veci sa nachádzajú na Národnej kriminálnej agentúre, Národnej protizločineckej jednotke PPZ, Expozitúra Západ, Rázusová č. 7, Nitra.

Krajský súd v Nitre na podklade odvolania podaného obvinenou rozsudkom, sp. zn. 1To/102/2019, zo 4. februára 2020, rozhodol podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 3 Trestného poriadku tak, že zrušil rozsudok súdu prvého stupňa, sp. zn. 4T/52/2018, z 11. septembra 2019, vo výroku o treste uloženom obvinenému O. X. a obvinenej PhDr. J. O..

Obvinenej PhDr. J. O. odvolací súd uložil podľa § 172 ods. 2 Trestného zákona, podľa § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona, podľa § 36 písm. j) Trestného zákona a § 39 ods. 1, ods. 3 písm. c) Trestného zákona, trest odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) rokov.

Podľa § 48 ods. 4 Trestného zákona zaradil obvinenú na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a) Trestného zákona uložil obvinenej trest prepadnutia vecí:

- digitálna váha značky X.. XXX.XXmi ks 36,
- MT MI bielej farby, SIM karta C.. XXXXXXXXXXXXX,
- MT zn. U., IMEI: XXXXXX/XX/XXXXXX/X, karta SIM C.. XXXXXXXXXXXXX,

ktoré veci sa nachádzajú na Národnej kriminálnej agentúre, Národnej protizločineckej jednotke PPZ, Expositúra Západ, Rázusová č. 7, Nitra.

V ostatných častiach napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa vo vzťahu k obvinenému O. X. a obvinenej PhDr. J. O. ostal nezmenený.

Proti rozsudku odvolacieho súdu sp. zn. 1To/102/2019, zo 4. februára 2020, v spojení s rozsudkom súdu prvého stupňa sp. zn. 4T/52/2018, z 11. septembra 2019, podala obvinená PhDr. J. O. dovolanie prostredníctvom svojich obhajcov JUDr. Ervína Erdélyiho (písomné podanie doručené súdu prvého stupňa 17. apríla 2019, na č. l. 3435 - 3444 spisu) a doc. JUDr. Štefana Kočana, PhD. (písomné podanie doručené súdu prvého stupňa 20. apríla 2019, na č. l. 3447 - 3480 spisu). Po úmrtí obhajcu JUDr. Ervína Erdélyiho, poverila obvinená svojou obhajobou v konaní o jej dovolaní obhajcu JUDr. Petra Keltoša, ktorý sa písomným podaním doručeným Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky 28. septembra 2020 pridržal v plnej miere písomne podaného dovolania obhajcom JUDr. Ervínom Erdélyim.

Obvinená PhDr. J. O. podala dovolanie z dovolacích dôvodov podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c), písm. g), písm. i) Trestného poriadku.

V dovolaní uviedla, že napriek tomu, že podala proti rozsudku súdu prvého stupňa sp. zn. 4T/52/2018, z 11. septembra 2019, ihneď po jeho vyhlásení odvolanie čo do viny, tak do trestu, odvolací súd rozsudkom sp. zn. 1To/102/2019, zo 4. februára 2020, zrušil rozsudok súdu prvého stupňa len vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu a odsúdil obvinenú na trest odňatia slobody vo výmere 6 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia, vo zvyšnej časti však zostal napadnutý rozsudok nedotknutý.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku namietla, že bolo zásadným spôsobom porušené jej právo na obhajobu stanoviskom odvolacieho súdu, v ktorom uviedol, že obvinená nepodala v 15-dňovej lehote odvolanie s konkretizáciou tak, že by napadla aj konanie predchádzajúce rozsudku. „Záver krajského súdu na strane 10/, že som v 15-dňovej lehote nepodala odvolanie s konkretizáciou je v rozpore s reálnou právnou skutočnosťou, pretože dôvodov odvolania rozpísané, som nemohla na hlavnom pojednávaní pred Okresným súdom v Nových Zámkoch dňa 11.9.2019 rozviesť, pretože som sama nepoznala dôvody, ktoré viedli Okresný súd v Nových Zámkoch k tomu, že ma uznal vinnou podľa obžaloby krajského prokurátora v Nitre a nepoznala som dôvody, prečo mi uložil trest odňatia slobody v trvaní 7 rokov a 6 mesiacov a nepoznala som ani to, na základe akých skutočností (ktoré súd nerozvedol) som bola uznaná vinnou z vyššie uvedeného zločinu podľa § 172 odsek 2 Trestného zákona.

Dôvody krajského súdu v Nitre na strane 10/ rozsudku, že neprihliadol na moje odvolanie aj čo do viny, tak takýto argument Krajského súdu v Nitre neobstoí, pretože nemá žiadny právny základ, navyše Krajský súd v Nitre akceptoval dôvody môjho odvolania len čo do trestu.

Veď som jasne a zreteľne napísala, že odvolanie podávam čo do viny, tak trestu, ktoré som aj v zákonnej lehote odôvodnila. V právnom štáte súd nesmie „naprávať“ znenie právnych predpisov interpretáciou, ktorá zmení ústavne konformný, ale z pohľadu štátnej moci nevýhodný text právneho predpisu. Ak súd

použil takýto výklad k ustanoveniu § 309 odsek 1 Trestného poriadku, ktorý možno bol v pochybnostiach v prospech štátnej moci v neprospech nositeľa základných práv a slobôd, nerešpektoval tým základný princíp vzťahu jednotlivca a štátnej moci. Gramaticky a právny výklad ustanovenia § 309 odsek 1 Trestného poriadku jednoznačne znie, že odvolanie sa podáva a to do 15 dní od oznámenia rozsudku, čo som aj mojou vôľou naplnila a odvolanie som podala čo do viny ako aj trestu s tým, že toto odvolanie zdôvodním po doručení rozsudku Okresného súdu v Nových Zámkoch. Dôvody po uznaní mojej viny a trestu pri vyhlásení rozsudku Okresného súdu v Nových Zámkoch ústne podrobne špecifikované a zakotvené až v písomnom vyhotovení rozsudku, na ktoré dôvody, ako do viny a trestu som aj písomne včas reagovala v mojom komplexnom odvolaní.

Vzhľadom na to, že štát má záujem na stíhaní trestných činov a zákonodarca je jedinou autoritou, ktorej patrí zákonodárna právomoc, je v jeho záujme, aby aj trestno-procesné predpisy vymedzil s náležitou jasnosťou a presnosťou. Štát sa nemôže dovoľávať voči jednotlivcovi ako adresátovi právnych noriem neurčitosti právnej úpravy, ktorej je on sám autorom. V prípade pochybností by nejasnosť právnej úpravy mala zaťažovať štát a nie jednotlivca (nález ÚS Slovenskej republiky, sp. zn. IV. ÚS 336/2012 z 13.11.2014).

Podľa logického a gramatického výkladu ustanovenia § 309 odsek 1 Trestného poriadku, mal Krajský súd v Nitre posudzovať podľa obsahu odvolania komplexne a s plnou vážnosťou sa zaoberať s rozsahom odvolania môjho právneho zástupcu JUDr. Ervina Erdélyiho, ktoré podal dňa 17.10.2019, kde práve v tomto odvolaní rozviedol v súvislosti s ustanovením § 309 odsek 1 Trestného zákona ako dôvody svojho odvolania, ktoré podrobne smerovali aj podľa § 311 odsek 1 Trestného poriadku aj proti konaniu, ktoré rozsudku predchádzalo. Krajský súd v Nitre svojím rozsudkom v tejto časti základným spôsobom porušil moje právo na obhajobu".

Ďalej namietala, že jej návrh na výsluch X. J. a návrh na zaistenie telefónu X. J. neboli vykonané a doposiaľ o nich nerozhodol súd prvého stupňa, ani odvolací súd. Obvinená v dovolaní poukázala i na výsluch uskutočnený 23. augusta 2017, v rámci ktorého bol podľa jej názoru porušený čl. 6 Dohovoru o ľudských právach a základných slobodách (ďalej len „Dohovor“), pretože počas uvedeného výsluchu bola v 7 mesiaci tehotenstva, k výsluchu bola predvedená o 7:30 hod., pričom výsluch bol určený na 9:00 hod., do 9:00 hod. jej nebol umožnený kontakt s obhajcami a matkou X. J.. Vyšetrovateľ L. J. tlačil na jej matku, aby sa obvinená priznala, inak nepôjde domov a porodí v base. Vzhľadom k týmto skutočnostiam bola obvinená psychicky zdeptaná a vypovedala nesúvisle. Boli jej odopreté a porušené práva podľa čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. b) Dohovoru a podľa § 2 ods. 9, ods. 19, ods. 14 Trestného poriadku. Nakoľko sa odvolací súd nezaoberal námietkami obvinenej došlo k zásadnému porušeniu práva na obhajobu.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku uviedla, že súd prvého stupňa a odvolací súd nezákonne právne kvalifikoval skutok podľa § 172 ods. 2 písm. c) Trestného zákona, pretože obvinená sa dopustila konania právne kvalifikovaného podľa § 172 ods. 1 Trestného zákona. Súd prvého stupňa mechanicky prevzal skutok do výrokovej časti svojho rozsudku tak, ako ho naformuloval prokurátor a pri hodnotení dôkazov nepostupoval podľa § 119 ods. 2 Trestného poriadku. Z výrokovej časti rozsudku súdu prvého stupňa nevyplýva ani ako súd dospel k záveru, že stopa č. 13 patrila obvinenej, keď obvinený O. X. vo svojej výpovedi uviedol, že stopa č. 13 patrí jemu. Výsluchy svedkov zo 4. júna 2017 boli podľa názoru obvinenej zmanipulované a súd neprihliadol na výsluchy týchto svedkov vykonaných na hlavnom pojednávaní, ktoré boli vierohodné, slobodné, bez nátlaku a psychickej deformácie a zodpovedali realite a ďalším vykonaným dôkazom. Súd prvého stupňa nezákonne rozhodol o treste prepadnutia veci, a to digitálnej váhy X.. XXX.XXB.XX, pretože táto váha nebola a nie je v príčinnej súvislosti s trestnou činnosťou a nebola prostriedkom na spáchanie trestnej činnosti. Vlastníkom váhy je majiteľka nehnuteľnosti na ulici L. I. XX v B. Z. pani X. J., ktorá nebol vypočutá ani v súvislosti s domovou prehliadkou z 3. júna 2017, ktorá bola vykonaná v jej nehnuteľnosti. K výsluchu pred vyšetrovateľom NAKA a službukonajúcou sudkyňou pre prípravné konanie počas hospitalizácie v nemocnici si obvinená vôbec neuvedomovala čo od nej chcú, mala vážne zdravotné problémy a došlo tak k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1, ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1, ods. 2, ods. 3 písm. b) Dohovoru.

Obvinená PhDr. J. O. doplnila svoje dovolanie prostredníctvom obhajcu doc. JUDr. Petra Kočana, PhD. písomným podaním, v ktorom namietala, že vytýkané pochybenia neboli napravené v konaní o riadnom

opravnom prostriedku, práve naopak, odvolací súd sa dopustil ďalších procesných pochybení.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku uviedla, že rozsudkom súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu došlo k porušeniu základných ľudských práv a slobôd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1, čl. 50 ods. 2 a ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Súd prvého stupňa sa nevysporiadal so všetkými skutočnosťami relevantnými k osobe obvinenej a ku skutku kladenému jej za vinu. Odvolací súd sa nevysporiadal ani s argumentami a dôvodmi podaného odvolania. Obvinenej bolo znemožnené právo na obhajobu, pretože celé trestné konanie bola obvinená spolu s ďalšími osobami a nemohla sa tak dostatočne brániť. Skutku, pre ktorý jej bolo vznesené obvinenie sa nedopustila spoločným konaním, ani v spolupáchateľstve. Obvinenie jej bolo vznesené na základe výsluchov niekoľkých svedkov, ktorí boli vypočutí pred začatím trestného stíhania a tieto boli vykonané bez prítomnosti jej a jej obhajcov, čím došlo k porušeniu zásady kontradiktórnosti. Výšetrovateľ oznámil obhajcovi obvinenej len dátum a čas výsluchu bez mena osoby, ktorá mala byť vypočúvaná, čím došlo k porušeniu práva v zmysle § 213 ods. 3 Trestného poriadku, práva na obhajobu v zmysle § 2 ods. 9 Trestného poriadku a čl. 50 Ústavy Slovenskej republiky. Obhajcovia tak nemali možnosť pripraviť sa na jednotlivé výsluchy. Obvinená odkázala na nález I. ÚS 22/2001 z 10. júla 2002, nález PL. ÚS 19/1995 z 29. novembra 1995, nález III. ÚS 41/2011 z 12. júla 2001, nález II. ÚS 34/1999 z 28. apríla 1999, rozsudok Najvyššieho súdu SR z 19. júna 2012, sp. zn. 1Tdo V 16/2011, rozsudok Najvyššieho súdu SR z 19. marca 2015, sp. zn. 2Tdo V 1/2014, rozsudok ESLP z 22. novembra 2012 Tseber v. Česká republika, Al-Khawaja and Tahery v. Spojené kráľovstvo. Dôsledkom skutočnosti, že obhajcovia obvinenej sa nemohli pripraviť na výsluchy konkrétnych svedkov, nedošlo ku kontradiktórnosti v prípravnom konaní a svedkovia vypovedali v prípravnom konaní inak, ako na hlavnom pojednávaní. Veci zaistené počas domovej prehliadky zo 4. júna 2017 patrili obvinenému O. X., nie obvinenej PhDr. J. O., ako ustálil súd prvého stupňa. Čo sa týka výsluchu obvinenej z 23. augusta 2017, jej výpoveď bola účelová, pretože obvinená bola privezená z ústavu pre výkon väzby o 7:00 hod., teda o 2 hod. skôr ako obhajcovia, bola v 7. mesiaci tehotenstva a vyšetrovatelia podmieňovali jej priznanie prepustením z väzby. Na hlavnom pojednávaní obvinená žiadala, aby bola k uvedeným okolnostiam vypočutá jej mama X. J., ktorá bola pri výsluchu prítomná, súd to však bez uvedenia dôvodu zamietol. Právo na obhajobu obvinenej bolo porušené aj odmietnutím jej návrhov na vykonanie dôkazov v jej prospech. Obvinená namietala i postup odvolacieho súdu, ktorý sa podľa jej názoru v odôvodnení svojho rozhodnutia len stotožnil s dôvodmi uvedenými v rozsudku súdu prvého stupňa a neuviedol žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré by vyvrátili tvrdenia uvedené v odvolaní obvinenej. Takéto rozhodnutie je nezlučiteľné s požiadavkami vyplývajúcimi zo základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie (nálež IV. ÚS 149/2009). Právna úvaha odvolacieho súdu, že obvinený O. X. sa snažil svojou výpoveďou zmierniť zavinenie obvinenej sa nezakladá na pravde, nakoľko počas celého prípravného konania a konania pred súdom vypovedal spontánne, pravdivo, priznal sa k spáchaniu skutku a nikdy netvrdil, že drogy predával spolu s obvinenou PhDr. J. O..

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku obvinená namietala, že dôkaz výpovede obvineného G. L. voči obvinenej PhDr. J. O. bol získaný nezákonným spôsobom, pretože sa priznal a zároveň obvinenú usvedčil až na hlavnom pojednávaní, po vykonaní všetkých dôkazov. V rozsudku súdu prvého stupňa nie je ani osoba obvineného G. L. uvedená ako osoba, ktorej mala obvinená predávať drogy, no v rozsudku odvolacieho súdu už je obvinený G. L. uvedený, ako osoba, ktorej mala obvinená PhDr. J. O. predávať metamfetamín.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku uviedla, že predaj drog viacerým osobám nemožno právne kvalifikovať podľa § 172 ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písm. b), písm. j) Trestného zákona. Základná skutková podstata trestného činu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 Trestného zákona, zahŕňa predaj drog viacerým osobám a z uvedeného dôvodu nie je možné právne kvalifikovať konanie obvinenej podľa § 172 ods. 2 písm. c) Trestného zákona ako trestný čin spáchaný závažnejším spôsobom konania s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona, a teda na viacerých osobách. Postup súdu pri právnej kvalifikácii konania obvinenej je tak v rozpore s ustanovením § 38 ods. 1 Trestného zákona. Obvinená v dovolaní uviedla, že v zmysle

ustanovenia § 138 písm. j) Trestného zákona musia byť tieto osoby daným trestným činom poškodené v zmysle § 46 ods. 1 Trestného poriadku. Z vykonaného dokazovania nevyplýva, žeby bola niekomu konaním obvinenej spôsobená aspoň ujma na zdraví. V tejto súvislosti odkázala na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 8. júla 2014, sp. zn. 2Tdo/35/2014, publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a súdov Slovenskej republiky pod č. 15 (2/2015). Ďalej obvinená namietala porušenie zásady ústnosti a zásady bezprostrednosti súdom prvého stupňa i odvolacím súdom, pretože zobrali do úvahy výsluchy svedkov z prípravného konania a výsluchy týchto svedkov vykonané na základe zásady kontradiktórnosti označili za účelové. K zistenému skutku obvinená uviedla, že vo výpovedi na hlavnom pojednávaní vypovedala, že nikdy nepredávala, resp. poskytovala metamfetamín s obvineným O. X. a potvrdil to aj samotný obvinený O. X. vo svojej výpovedi v prípravnom konaní i na hlavnom pojednávaní. Keďže súdy brali výpoveď O. X. za poľahčujúcu okolnosť v zmysle § 36 písm. j), písm. l), písm. n) Trestného zákona, teda ju označili za dôveryhodnú, ich rozhodnutia sú tak založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Obvinená ďalej vo svojom dovolaní poukázala na výpovede svedkov, ktoré súd prvého stupňa a odvolací súd považovali za dôveryhodné a z týchto výpovedí vyplýva, že to čo im obvinená predala, nebol metamfetamín, prípadne nevedeli uviesť, či to bol metamfetamín. Svedkovia dokonca na hlavnom pojednávaní uviedli, že pri prvom výsluchu na polícii zo 4. júna 2017 boli ovplyvňovaní a navádzaní na výpoveď. Obvinená má za to, že jej obzvlášť závažný zločin, ktorého sa mala podľa súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu dopustiť nebol preukázaný a ani v jednej skutkovej vete (uznesenie, žaloba, rozsudok) nie je uvedený obsah THC v % a vo výroku rozhodnutia odvolacieho súdu absentuje koľko dávok a aké množstvo mala obvinená predávať. Odkázalana rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 6Tdo/22/2019. Rovnako nebolo v súlade so zásadou ústnosti a bezprostrednosti dokázané, že by obvinená predávala drogy po dlhšiu dobu. Súdy nebrali ako dôkaz výpovede svedkov - neodstránili v nich závažné rozpory a došlo tak porušeniu čl. 6 ods. 3 písm. c) Dohovoru. V závere svojho dovolania obvinená podotkla, že zlým procesným postupom došlo v konaní k porušeniu jej základného ľudského práva - práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1 a ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 a ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Obvinená navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, že rozsudkom súdu prvého stupňa sp. zn. 4T/52/2018, z 11. septembra 2019 a rozsudkom odvolacieho súdu sp. zn. 1To/102/2019, zo 4. februára 2020, bol porušený zákon v ustanoveniach § 2 ods. 1, ods. 10, ods. 15 Trestného poriadku v spojení s ustanovením § 237 a nasl. Trestného poriadku a ustanovenia § 278 ods. 1 Trestného poriadku s poukazom na ustanovenie § 321 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku a aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil označené rozsudky (v časti obvinenej J. O.) ako nezákonné, zrušil aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na ich zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a prikázal súdu prvého stupňa, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol. Zároveň žiadala, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol o väzbe obvinenej tak, že ju do väzby nevezme, nakoľko nie sú prítomné dôvody väzby.

K dovolaniu obvinenej sa vyjadril prokurátor. Uviedol (č. l. 3548 - 3551 spisu), že výroky súdu prvého stupňa, ako aj odvolacieho súdu, považuje za absolútne zákonné, dôvodné, objektívne a opodstatnené, komplexne zohľadňujúce výsledky vykonaného dokazovania. Bolo jednoznačne preukázané, že skutok kladený obvinenej za vinu sa stal a vykazuje znaky žalovaného trestného činu. Argumentáciu obhajoby ohľadom existencie dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Trestného poriadku je podľa prokurátora účelová, nedôvodná a v rozpore s objektívnym právnym posúdením protiprávneho konania obvinenej. Na margo dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a obvinenou namietaného porušenia práva na obhajobu z dôvodu neuvádzania totožnosti svedkov v predvolaniach na výsluchy prokurátor uviedol, že Trestný poriadok v žiadnom ustanovení neukladá policajtomu povinnosť uvádzať totožnosť svedka, alebo inej osoby, ktorej sa úkon bude týkať, okrem uvedenia procesného postavenia vypočúvanej osoby. Z ustanovenia § 131 ods. 1 Trestného poriadku vyplýva, že totožnosť svedka sa zisťuje až pred samotným výsluchom, kedy sa zisťuje aj jeho pomer k obvinenému. Najvyšší súd Slovenskej republiky sa vo svojej rozhodovacej činnosti prikláňa k názoru, že je vecou taktiky a stratégie vyšetrovateľa a v konečnom dôsledku prokurátora, uvádzať mená

vypočúvaných svedkov, pričom takúto povinnosť nie je možné z § 213 ods. 3 Trestného poriadku vyvodit'. Ďalej prokurátor vo vzťahu k dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. g) Trestného poriadku namietaných obvinenou uviedol, že súd prvého stupňa a i odvolací súd sa vo svojich rozhodnutiach dostatočným spôsobom vysporiadali s argumentáciou obvinenej uvedenej v odvolaní, pričom odvolací súd v odôvodnení rozsudku zo 4. februára 2020, sp. zn. 1To/102/19, jasne vysvetlil, ktoré skutočnosti mal za preukázané vo vzťahu k právnej kvalifikácii konania obvinenej a aj vo vzťahu k ukladanému trestu odňatia slobody a trestu prepadnutia veci. Ku skutočnosti, že súd prvého stupňa nevykonal časť obhajobou navrhovaných dôkazov prokurátor uviedol, že ich považoval za nadbytočné a s každým navrhnutým a následne odmietnutým dôkazom sa súd riadne a dostatočným spôsobom vysporiadal. Námetka obvinenej ohľadom nezákonného vykonania výsluchu svedkov vypočutých v rámci prípravného konania a z neho vyplývajúce porušenie zásady kontradiktórnosti trestného konania, o všetkých vyšetrovacích úkonoch zrealizovaných po vznesení obvinenia všetkým štyrom obvineným, boli ich obhajcovia riadne a včas informovaní a výsluchy svedkov vykonané pred vznesením obvinení boli následne zopakované. Z vyššie uvedeného jednoznačne vyplýva, že pri vypočutých svedkoch boli rešpektované práva na obhajobu všetkých obvinených osôb. Výsluch obvinenej z 23. augusta 2017 spochybňovaný obhajobou bol vykonaný v súlade so zákonom, zúčastnil sa ho aj dozorový prokurátor. Samotný priebeh tohto výsluchu bol štandardný, obvinená vypovedala dobrovoľne, bez akéhokolvek nátlaku prítomných osôb. Prokurátor ďalej vo svojom vyjadrení uviedol, že má za to, že nemožno prisvedčiť ani argumentácii obhajoby ohľadom existencie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, v rámci ktorého obvinená spochybňovala stopu č. 13 (metamfetamín zaistený pri domovej prehliadke u obvinenej PhDr. J. O. a u obvineného O. X.). Keďže žili v predmetnom byte spoločne, bolo prechovávanie predmetného metamfetamínu kladené za vinu obom obvineným, navyše samotné prechovávanie tejto psychotropnej látky nemá žiadny vplyv na právnu kvalifikáciu konania obvinenej. Namietané modifikovanie skutkovej vety v rozsudku odvolacieho súdu vo vzťahu k obvinenej, spočívajúce v doplnení osoby obvineného G. L., ktorému mala predávať omamné a psychotropné látky, taktiež neobstoí. Predmetné doplnenie vykonal už súd prvého stupňa a doplnenie bolo zákonné a dôvodné, keďže situácia vyplýva z dôkaznej situácie, konkrétne výpovede samotného spoluobvineného G. L. z 11. júla 2018. Rovnako neobstoí ani námietka ohľadom absencie údajov uvádzajúcich obsah zastúpenia účinnej látky v jednotlivých drogách predávaných obvinenou, nakoľko sú tieto parametre pre právnu kvalifikáciu predaja týchto látok viacerým osobám nadbytočné. Skutočnosť, že obvinená predávala metamfetamín a konope jednotlivým odberateľom, je preukázaná výpoveďou týchto osôb. Čo do dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, tento rovnako považuje prokurátor za nedôvodný a irelevantný. Námetka ohľadom zákonného znaku kvalifikovanej skutkovej podstaty v podobe závažnejšieho spôsobu konania spočívajúcom v predaji omamných a psychotropných látok viacerým osobám je neopodstatnená, nakoľko z ustálenej súdnej praxe, ako aj z rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyplýva, že je tento znak aplikovateľný, keď páchatel predáva akýkoľvek nelegálny produkt trom, alebo viacerým osobám. Na záver svojho vyjadrenia prokurátor uviedol, že dôkazy boli v predmetnom trestnom konaní zrealizované v súlade so zákonom, postup súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu bol zákonný a rešpektujúci všetky práva obvinenej a obe rozhodnutia sú založené na správnom právnom posúdení spáchaného skutku a správnom použití jednotlivých hmotnoprávnych ustanovení.

Prokurátor navrhol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, aby v zmysle § 392 ods. 1 Trestného poriadku dovolania obvinenej podanej prostredníctvom oboch jej obhajcov zamietol.

K vyjadreniu prokurátora k dovolaniu obvineného sa vyjadril obhajca obvinenej doc. JUDr. Štefan Kočan, PhD. písomným podaním doručeným Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky 22. júla 2020, v ktorom uviedol, že sa v plnej miere pridržia podaného dovolania z 15. apríla 2020 a opätovne sa vyjadril k výsluchu obvinenej z 23. augusta 2017. Obvinená zo strachu a nátlaku, ktorý na ňu bol vyvíjaný pred výsluchom vypovedala tak, ako jej prikázali policajti. V rámci dokazovania navrhovala vypočuť svedkyňu X. J., čo nebolo zo strany súdu prvého stupňa umožnené, následne navrhla, aby bol do konania pribratý znalec z odboru psychológie, respektíve psychiatrie, ktorý sa mal vyjadriť k psychickému stavu obvinenej počas výsluchu z 23. augusta 2017, čo tiež súd prvého stupňa zamietol. Súd prvého stupňa sa neriadil zásadou ústnosti a bezprostrednosti a odvolací súd nebral do úvahy

výsluch obvinenej a svedkov na hlavnom pojednávaní.

Obhajca obvinenej JUDr. Peter Keltoš, advokát v Bratislave, bol vzhľadom na úmrtie jej obhajcu JUDr. Ervína Erdélyiho poverený zastupovaním obvinenej PhDr. J. O. a 28. septembra 2020 doručil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky písomné vyjadrenie, v ktorom uviedol, že sa v plnej miere pridrižiava písomne podaného dovolania obhajcom JUDr. Ervínom Erdélyim zo 16. apríla 2020.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) na základe podaného dovolania zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na príslušnom súde (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), spĺňa obligatorne a obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a obvinená pred podaním dovolania využila svoje právo podať riadny opravný prostriedok, o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku).

Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že dovolanie obvinenej PhDr. J. O. je opodstatnené splnením dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, pretože rozsudkom Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 1To/102/2019, zo 4. februára 2020, bolo zásadným spôsobom porušené právo obvinenej PhDr. J. O. na obhajobu.

Dovolací súd konštatuje, že dovolanie je jeden z mimoriadnych opravných prostriedkov v rámci trestného konania, ktorý je spôsobilý privedieť prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, a preto ho možno aplikovať iba v prípadoch, ak to je odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu. Požadovaný jeden opravný prostriedok predstavuje v súdnom procese v Slovenskej republike inštitút odvolania. Pokiaľ by zákonodarca zamýšľal urobiť z Najvyššieho súdu Slovenskej republiky tretí stupeň s plnou jurisdikciou, nestanovil by katalóg dovolacích dôvodov.

V dovolaní musí byť uvedené, z akých dôvodov je rozhodnutie napádané a aké chyby sú rozhodnutiu vytýkané. V predmetnom dovolaní obvinená konštatuje, že sa jedná o dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Právo na obhajobu je popri prezumpcii nevinu jedným z najdôležitejších základných práv osôb, proti ktorým sa vedie trestné konanie. Hlavným účelom tohto práva garantovaného čl. 6 ods. 3 Dohovoru, ako aj čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky je dosiahnutie spravodlivého súdneho rozhodnutia. Ide o právo, ktoré je nielen v záujme trestne stíhanej osoby a na jej prospech, ale tiež v záujme demokratického právneho štátu, založeného na úcte k právam a slobodám človeka a občana.

Zásada „práva na obhajobu“ vyjadruje požiadavku, aby v trestnom procese bola zaručená ochrana práv a záujmov osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie. Právo na obhajobu je nevyhnutým prostriedkom úspešného výkonu súdnictva smerom k ochrane základných práv a slobôd. Jeho legislatívne vyjadrenie a reálne zabezpečenie svedčí nielen o stupni demokracie v trestnom procese daného štátu, ale jeho realizácia v čo najširšom meradle je nielen v záujme osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, ale aj v záujme celej spoločnosti, pretože toto právo neplynie len z ochrany práv jednotlivca, ale aj zo záujmu štátu na zistení pravdy. Podľa názoru dovolacieho súdu sa právo na obhajobu zaručuje ako základné právo fyzickej osoby, ktoré podlieha všetkým pravidlám, ktoré sa uznávajú pri ochrane základných práv a slobôd, a možno ho vnímať aj ako prostriedok nastoľujúci spravodlivú rovnováhu medzi verejnými záujmami, ktoré sú predmetom ústavnej ochrany.

Konštantná judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky právona obhajobu v zmysle dovolacieho

dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Platný Trestný poriadok obsahuje celý rad ustanovení, ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva obvineného charakteristické pre to-ktoré štádium trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, však samo o sebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Zo znenia tohto ustanovenia totiž jednoznačne vyplýva, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom, je spôsobilé naplniť uvedený dovolací dôvod. V praxi to znamená, že o zásadné porušenie práva na obhajobu pôjde najmä vtedy, ak obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v danej trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby a tiež o prípad, ak odôvodnenia odsudzujúcich rozhodnutí súdov nižších stupňov nezodpovedajú ani základným zákonným a ústavným štandardom.

Obvinená PhDr. J. O. podala odvolanie riadne a včas priamo do zápisnice o hlavnom pojednávaní konanom 11. septembra 2019 (č. l. 3141) doslova takto: „Podávam odvolanie čo do viny tak do trestu, ktoré odvolanie zdôvodním po doručení písomného vypracovania rozsudku“.

Svoje ústne podané odvolanie odôvodnila písomne, prostredníctvom obhajcu, 17. októbra 2019 (č. l. 3248 - 3268). Z písomného odvolania vyplýva, že obvinená namietala aj výrok o vine, okrem iného aj pretože, že výsluchy viacerých (tam menovaných svedkov) neboli vykonané zákonným súladným spôsobom a tak isto orgány činné v trestnom konaní nepostupovali v súlade so zákonom, keď ona - obvinená bola vypočutá v silne rozrušenom psychickom stave, nebolo rozhodnuté o jej návrhoch na doplnenie dokazovania, spochybnila výsledky použitia ITP. Z odvolania obvinenej vyplýva, že výrok o vine považuje za nesprávny aj preto, lebo sa opiera o nezákonne vykonané dôkazy a nezákonný procesný postup súdu prvého stupňa pri vykonávaní dôkazov na hlavnom pojednávaní a teda, že výrok o vine má podklad v nezákonom procesnom postupe (v konečnom dôsledku) súdu prvého stupňa.

Krajský súd na odvolanie obvinenej reagoval nasledovne:

„Dovolací súd zdôrazňuje, že pri odvolaní je nutné uviesť proti ktorým výrokom odvolanie smeruje a či smeruje aj proti konaniu, ktoré rozsudku predchádzalo (§ 311 ods. 1 Trestného poriadku). Odvolanie možno podať na súde, proti ktorému rozsudok smeruje a to do 15 dní od jeho oznámenia (§ 309 ods. 1 Trestného poriadku). Z uvedených ustanovení vyplýva, že do 15 dňovej lehoty je možné podať odvolanie s konkretizáciou, proti ktorým častiam napadnutého rozhodnutia - rozsudku smeruje a či smeruje aj proti konaniu, ktoré rozsudku prechádzalo. Po uplynutí tejto lehoty nie je možné rozsah odvolania rozširovať a pokiaľ k tomu zo strany odvolateľa, alebo jeho obhajcu došlo, dovolací súd na takúto časť odvolania neprihliadol. Stalo sa tak nielen vo vzťahu k obžalovanému O. X. v obsahu odvolania obhajcu JUDr. Ervína Erdélyho, ale i vo vzťahu k obžalovanej J. O. v obsahoch zdôvodnení odvolania JUDr. Ervína Erdélyho a JUDr. Štefana Kočana, ktorí namietali procesné úkony tak z prípravného konania, ako i z konania pred súdom, hoci rozsah odvolania obžalovaná v ich prítomnosti a po riadnom poučení o opravnom prostriedku, po vyhlásení rozsudku, definovala slovami: „Podávam odvolanie čo do viny, tak trestu“.

Dovolací súd preskúmaval napadnutý rozsudok v rozsahu riadne podaných odvolaní zo strany oboch obžalovaných, dospel k záveru, že súd prvého stupňa vykonával dokazovania v rámci základných zásad trestného konania a špecifických ustanovení Trestného poriadku, pri rešpektovaní všetkých práv oboch odvolateľov na obhajobu. Napokon aj v odsudzujúcom rozsudku rešpektoval pri jeho odôvodnení všetky formálne i obsahové náležitosti, ako vyplývajú z § 163, resp. § 165 Trestného poriadku.

Ku skutkovým a právnym záverom, nad rámec argumentácie, ktorú použil súd prvého stupňa a k námietkam vysloveným v odvolaní obžalovaných O. X. a PhDr. J. O. je potrebné zdôrazniť, že obaja obžalovaní zo spáchanej trestnej činnosti neboli uznaní za vinných iba na základe spochybňovaných výpovedí svedkov - konzumentov drog, ktoré sa mali vykonať pred vnesením obvinenia, ale i na základe výpovedí ich samotných. Odsúdený G. L. popierajúci svoju vinu zrejme pod ťarchou usvedčujúcich dôkazov na hlavnom pojednávaní napokon priznal svoje zavinenie v celom rozsahu podanej obžaloby voči nemu a zároveň usvedčil aj obžalovanú O. z predaja metamfetamínu.

Obžalovaný O. X. fakticky podal vyhlásenie o vine, ktoré podľa odvolacieho súdu iracionálne nebolo

prijaté súdom prvého stupňa s poukazom na dôvody, ktoré uvádza, a to napriek tomu, že tento obžalovaný kontinuálne priznával vlastné zavinenie, aj keď zo zrejmeho úmyslu sa snažil obsahom svojich výpovedí zmierniť zavinenie zo strany obžalovanej PhDr. J. O., s ktorou mal blízky vzťah i spoločné dieťa. Aj samotná obžalovaná v čiastočnom rozsahu doznala páchanie trestnej činnosti so snahou zmierniť svoje zavinenie, aby tak dosiahla inú právnu kvalifikáciu, umožňujúcu jej uložiť trest zásadne iného rozsahu, ako pre ustanovenie § 172 ods. 2 Trestného zákona. A to jednak pokiaľ sa týka rozsahu ňou distribuovaných drog, ale i časového rozpätia, kedy mala predmetnú protiprávnu činnosť vykonávať.

Napokon obaja obžalovaní boli usvedčení aj svedkami vypočutými na hlavnom pojednávaní, resp. na podklade prečítaných obsahov zápisníc svedkov - konzumentov. Rovnako s obsahmi týchto úkonov korešpondovali i ďalšie nepriame dôkazy, napr. prepisy hovorov a sms správ.

Súd prvého stupňa bez sporu právne dospel k záveru, že vina obžalovaných O. X. a PhDr. J. O. bola preukázaná v rozsahu, v akom bola podaná obžaloba, po úprave časti skutku týkajúceho sa obžalovanej O. ohľadom toho, že pervitín predala aj obžalovanému G. L..

Z toho pohľadu odvolací súd zhodnotil právnu kvalifikáciu konania oboch obžalovaných za čiastočne páchanú v spolupáchateľstve v zmysle § 20 Trestného zákona a čiastočne samostatne vo vzťahu k obzvlášť závažnému zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písm. b), písm. j) Trestného zákona, za súladné so zákonom".

+ + +

Najvyšší súd uvádza, že postup krajského súdu, ktorý z odvolacieho prieskumu vylúčil preskúmanie správnosti postupu, ktorý predchádzal odvolaním napadnutým výrokom bol nesprávny a rozporný s ustanovením § 317 ods. 1 Trestného poriadku, vychádzajúci z nesprávneho výkladu ustanovenia § 309 ods. 1 Trestného poriadku a § 311 ods. 1 Trestného poriadku.

Napokon krajský súd sa sám dostal do vnútorného logického i právneho rozporu, keď na jednej strane vyslovil, že namietanie procesných úkonov z prípravného konania, ako i konanie pred súdom, neskúmal, pretože odvolanie nebolo podané proti „konaniu" (strana 10 rozsudku krajského súdu), ale na druhej strane vyslovil, že súd prvého stupňa vykonal dokazovanie v rámci základných zásad trestného konania a špecifických ustanovení Trestného poriadku, pri rešpektovaní všetkých práv odvolateľa na obhajobu (strana 11 rozsudku krajského súdu). Z vyššie uvedeného vyplýva, že krajský súd vyhodnotil a posúdil dokazovania za zákonné (strana 11), pritom ale zákonnosť procesných úkonov neskúmal (strana 10), lebo konanie nebolo napadnuté odvolaním.

Takýmto postupom sa krajský súd dostal do vlastnej pasce, v rámci ktorej odôvodnil svoj rozsudok nedostatočným, zmätočným, nepreskúmateľným a nezrozumiteľným spôsobom, v ktorom sa nevenoval a nereagoval na zásadné odvolacie námietky. Krajský súd tak porušil aj ustanovenie § 163 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku a § 168 ods. 1 Trestného poriadku.

Podľa § 311 ods. 1 Trestného poriadku v písomne podanom odvolaní treba uviesť, proti ktorým výrokom odvolanie smeruje a či smeruje aj proti konaniu, ktoré rozsudku predchádzalo.

Konaním, ktoré rozsudku predchádzalo, je celý úsek trestného konania od vykonania potrebných, neodkladných, či neopakovateľných úkonov do vyhlásenia odvolaním napadnutého rozsudku. Zahŕňa teda aj fázu pred začatím trestného stíhania, ktoré je súčasťou prípravného konania, pokiaľ taká fáza predchádzala začatiu trestného stíhania, ďalej samotné prípravné konanie a celé konanie pred súdom prvého stupňa predchádzajúce vydanému napadnutému rozsudku. Chyby vytýkané konaniu, ktoré predchádzalo rozsudku, môžu spočívať v porušení procesných predpisov upravujúcich priebeh trestného konania, pokiaľ také porušenia mohli spôsobiť, že výrok rozsudku je nesprávny, alebo že chýba. Zákon neustanovuje ako predpoklad podania odvolania, aby vytýkaná chyba konania malo skutočný vplyv na správnosť a zákonnosť výroku a aby spôsobila jeho nesprávnosť, neúplnosť, alebo to že chýba, ale postačí len či tu taká možnosť existuje. Vychádza sa pritom z nutného predpokladu, že

spravodlivého výsledku trestného konania nemožno dosiahnuť bez spravodlivého priebehu tohto konania a postupu v ňom. Nie je tu rozhodujúce, či došlo ku chybám na hlavnom pojednávaní, alebo už v predchádzajúcich štádiách trestného konania, najmä v prípravnom konaní. Príklady typicky procesných chýb, pokiaľ mohli mať vplyv na správnosť a zákonnosť preskúmvanej časti rozsudku, uvádza § 321 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku ako dôvody na zrušenie napadnutého rozsudku. Ide najmä o porušenie práva na obhajobu, alebo o porušenie ustanovení, ktorými sa má zabezpečiť náležité objasnenie veci (napr. súd prečítal zápisnicu o výpovedi skoršieho svedka, hoci k takémuto postupu neboli splnené podmienky a svedok mal byť osobne vypočutý súdom).

Krajský súd nesprávne vyložil a aplikoval práve toto ustanovenie, keď na to, aby sa zaoberal prieskumom konania, ktoré predchádzalo rozsudku, vyžadoval doslovné vyjadrenie obvinenej o tom, že napáda nielen výrok o vine a výrok o treste, ale aj konanie, ktoré rozsudku predchádzalo.

Takáto formalistická aplikácia práva zo strany krajského súdu odporuje nielen materiálneho obsahu označeného uznesenia a právu na spravodlivý a fér proces, ale aj ustanoveniu § 317 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytkané prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolanie podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Zo slovného spojenia „... ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo“ celkom jednoznačne vyplýva povinnosť pre odvolací súd preskúmať nielen výrok napadnutý odvolaním, ale aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a to aj bez Krajským súdom v Nitre vyžadovanej podmienky, aby odvolateľ formálne a výslovne uviedol, že odvolaním napáda aj konanie predchádzajúce rozsudku.

Ak teda obvinený odvolaním napadne výrok o vine, je odvolací súd povinný preskúmať nielen tento výrok, ale aj logicky a zákonne (§ 317 ods. 1 Trestného poriadku) aj konanie, ktoré mu predchádzalo a samozrejme aj všetky ďalšie výroky, ktoré majú vo výroku o vine svoj podklad (pozri § 317 ods. 2 Trestného poriadku).

Ak obvinený odvolaním napadne výrok o treste, odvolací súd preskúma výrok o treste a aj konanie, ktoré mu predchádzalo (klasickým príkladom je situácia, keď súd prijme vyhlásenie obvineného o vine v zmysle § 257 ods. 5, ods. 7, ods. 8 Trestného poriadku).

Ak obvinený odvolaním napadne výrok o náhrade škody, odvolací súd v zmysle § 317 ods. 1 Trestného poriadku musí preskúmať tento výrok a samozrejme aj konanie, ktoré mu predchádzalo, napr. či poškodený uplatnil nárok na náhradu škody riadne a včas v zmysle § 46 ods. 3 Trestného poriadku.

Ak by uvedené neplatilo, potom si najvyšší súd nevie vôbec predstaviť, ako by krajský súd v zmysle jeho výkladu práva postupoval v prípade, ak by obvinený na hlavnom pojednávaní, po vyhlásení rozsudku, stroho oznámil: „Podávam odvolanie“ a na výzvu súdu v zmysle § 311 Trestného poriadku by nereagoval.

Najvyšší súd uzatvára:

V zmysle § 317 ods. 1 Trestného poriadku je odvolací súd povinný vždy preskúmať nielen zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ale aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo a to aj v prípade, ak odvolateľ v odvolaní výslovne neuvedie, že odvolaním napáda aj správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo odvolaním napadnutému výroku.

Krajský súd si svoju prieskumnú povinnosť v tomto smere vôbec nesplnil, v dôsledku čoho ani nemohol dôjsť k žiadnym logickým právnym záverom, napr. či bola dodržaná kontradiktórnosť konania, či sú výpovede svedkov použiteľné na preukazovanie viny atď.

V dôsledku vyššie uvedeného sa krajský súd vyhol odpovediam na zásadné námietky obvinenej v odvolaní, nevyriešil tam predostreté otázky zásadného významu a tak odôvodnenie jeho rozhodnutia obsahuje len všeobecné frázy a nezodpovedá ustanoveniu § 168 Trestného poriadku.

Podľa § 168 ods. 1 Trestného poriadku, ak rozsudok obsahuje odôvodnenie, súd v ňom stručne uvedie, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia opiera a akými úvahami sa správal pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä ak si navzájom odporujú. Z odôvodnenia musí byť zrejmé, ako sa súd vyrovnal s obhajobou, prečo nevyhovel návrhom na vykonanie ďalších dôkazov a akými právnymi úvahami sa správal, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny a trestu. Ak rozsudok obsahuje ďalšie výroky, treba odôvodniť aj tieto výroky.

Každý výrok rozsudku, ktorý obsahuje odôvodnenie, musí byť odôvodnený síce stručne, ale z kontextu § 168 ods. 1 Trestného poriadku vyplýva, že aj presvedčivo a tak, aby rozhodnutie súdu bolo preskúmateľné. Musí vychádzať z hodnotenia dôkazov v intenciách § 2 ods. 12 Trestného poriadku, t. j. podľa svojho vnútorného presvedčenia založené na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne, nezávisle od toho, či dôkazy obstaral súd, prokurátor, policajt alebo obvinený, či jeho obhajca.

Čl. 6 ods. 1 Dohovoru zahŕňa právo na súd, do ktorého patrí právo na prístup k súdu, k nemu sa pridávajú záruky ustanovené čl. 6 ods. 1 Dohovoru, pokiaľ ide o organizáciu a zloženie súdu a vedenie konania. To všetko v súhrne zakladá právo na spravodlivé prejednanie vecí (rozhodnutie ESLP z 21. 2. 1975, séria A, č. 18, str. 18, § 36). Právo na spravodlivé prejednanie vecí zahŕňa v sebe princíp rovnosti zbraní, princíp kontradiktórnosti konania, právo byť prítomný na prejednaní, právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia a iné požiadavky spravodlivého procesu (m. m. III. ÚS 199/08).

Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, je aj právo účastníka konania na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia (napr. II. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06, III. ÚS 206/07), t. j. na také odôvodnenie, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka konania na spravodlivý proces (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Judikatúra ESELP nevyžaduje, aby v odôvodnení rozhodnutia bola daná odpoveď na každý argument strany. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie kľúčový, vyžaduje sa osobitná odpoveď práve na tento argument (Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, Higgins proti Francúzsku z 19. februára 1998).

Rozsudok Krajského súdu v Nitre nezodpovedá zákonnému ustanoveniu podľa § 168 Trestného poriadku, ani vyššie označenému čl. Dohovoru, pretože v ňom absentujú odpovede na takmer všetky odvolacie námietky obvinenej a s tým súvisiace závery o hodnotení dôkazov, a to aj z pohľadu posúdenia ich zákonnosti.

Najvyšší súd v dovolacom konaní nemôže nahrádzať činnosť odvolacieho súdu a za neho riešiť (pre obvinenú sporné otázky), pokiaľ nevie ako sa s týmito vyrovnal odvolací súd.

V predmetnej veci krajský súd ignoroval odvolacie námietky obvinenej, pretože: „odvolaním nenapadla konanie, ktoré predchádzalo odvolaním napadnutým výrokom“. Už z vyššie uvedeného je zrejmé, že takýto prístup krajského súdu výkladu práva nemôže najvyšší súd akceptovať, a preto dovolací súd dospel k záveru o splnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, pretože krajský súd svojím postupom zásadným spôsobom porušil právo obvinenej na obhajobu. S ohľadom na nesprávny postup krajského súdu, v dovolacom konaní a v dôsledku toho i nedostatočnú odôvodnenosť jeho rozsudku, nemôže dovolací súd zodpovedne posúdiť, či boli alebo neboli naplnené aj dovolacie

dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. g), písm. i) Trestného poriadku, pričom najvyšší súd opakovane zdôrazňuje, že dovolací súd nemôže nahrádzať činnosť odvolacieho súdu.

+ + +

Podľa § 380 ods. 2 Trestného poriadku ak sa na obvinenom vykonáva trest odňatia slobody, uložený mu pôvodným rozsudkom a dovolací súd na dovolanie výrok o tomto treste zruší, rozhodne súčasne o väzbe.

Nakoľko obvinená PhDr. J. O. v súčasnosti vykonáva trest odňatia slobody, ktorý jej bol uložený rozsudkom Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 1To/102/2020 zo 4. februára 2020 a dovolací súd v konaní o dovolaní predmetné rozhodnutie krajského súdu zrušil, bolo potrebné rozhodnúť podľa § 380 ods. 2 Trestného poriadku o väzbe.

Menovaná bola v predmetnej veci vo väzbe od 3. júna 2017 do 6. septembra 2017. Po jej prepustení z väzby na slobodu až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej - do 4. februára 2020, bola na slobode a nebolo zistené, že by konala spôsobom naznačujúcim naplnenie ktoréhokoľvek dôvodu väzby, čo by odôvodnilo potrebu jej opätovného obmedzenia osobnej slobody formou väzby. Najvyšší súd z predloženého spisu nezistil žiadne konkrétne skutočnosti preukazujúce nevyhnutnosť vzatia obvinenej PhDr. J. O. do väzby, a preto rozhodol o jej nevzatí do väzby.

S ohľadom na vyššie uvedené rozhodol najvyšší súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.